

BULLETIN

NORDISKA INVESTERINGSBANKEN • JULI 2002

TEMA MILJÖPROJEKT

Nordisk industri
satsar på återvinning

Miljöfrågor är nyckelfrågor

Matias Unckvilt

»Föröreningar respekterar inte gränser. «

SEDAN BÖRJAN AV 1990-TALET har miljöinvesteringar haft en prioriterad ställning i NIB:s utlåningsverksamhet. Det finns två orsaker till NIB:s inriktning. För det första har de nordiska länderna, bankens ägare, högt prioriterat miljöskyddsfrågor och en hållbar utveckling, och för det andra respekterar föreningarna inte gränser, vilket ger miljöarbetet en gränsöverskridande aspekt, som är en av grundpelarna för bankens verksamhet.

En hållbar utveckling omfattar miljöaspekter samt ekonomiska och sociala aspekter. Enligt Brundtlandkommissionens ursprungliga definition i rapporten *Our Common Future* från 1987 innebär hållbar utveckling att tillgodose dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov. Det råder visserligen bred konsensus om denna allmänna definition, men hållbar utveckling har under senare år blivit mycket mer än en politiskt korrekt fras. Begreppet får en allt konkretare betydelse i planering och beslutsfattande både i samhälle och näringsliv.

I NIB:s verksamhet är diskussionen om en hållbar utveckling och miljöfrågor en del av vardagen.

Alla låneansökningar som kommer till banken genomgår en systematisk miljömässig behandling och klassificeras enligt de miljökonsekvenser som projektet innebär. De sociala konsekvenserna av projektet beaktas också. Varje år ger NIB avslag på lån till ett antal projekt på grund av projektens icke önskvärda miljöeffekter.

MILJÖINVESTERINGAR SOM NIB delfinansierat har gällt projekt med både direkta och indirekta positiva miljökonsekvenser. Direkta miljöinvesteringar är till exempel projekt inom avfallsrening, avfallshantering, återvinning och rökgasrening för industri och kraftverk. Bland de indirekta miljöinvesteringarna finns biobränsleeldade kraftverk, vindkraftverk samt investeringar i ny, miljöanpassad produktionsteknologi inom indu-

strin, som till exempel klorfri blekning inom massaindustrin.

Vid slutet av år 2001 hade NIB över 1,4 miljarder euro totalt i utestående lån till miljörelaterade projekt. En stor del av dessa lån har gått till specialiserade miljöinvesteringar i de nordiska länderna och i Nordens närområden, och många av dem har bidragit till att minska skadliga, gränsöverskridande utsläpp.

NIB har i flera år följt vedertagna internationella principer för hanteringen av miljöfrågor. De finns nu sammanställda i bankens miljöpolicy, som kodifierades och förnyades under år 2001.

En viktig del av bankens miljöarbete är att öka personalens miljökunskaper och våra lånekunders miljömedvetenhet. Detta har vi gjort bland annat genom att samla samarbetspartners till seminarier där vi dryftat miljöfrågor. Den första miljödagen för finansiella intermediärer arrangerades på Island år 1997 och den senaste i våras i Köpenhamn för bankens danska och svenska finansiella intermediärer.

NIB HAR DE SENASTE ÅREN aktivt stött miljöförbättrande åtgärder i Nordens närområden. Dessa aktiviteter har skett parallellt med finansieringen av omfattande investeringar i de nordiska länderna. Den växande nordiska industrin och det nordiska lantbruket har utvecklats i en allt miljövänligare riktning. I detta nummer av Bulletin ger vi några konkreta exempel på hur den nordiska industrin bidrar till en hållbar utveckling och till att skydda miljön.

Miljöfrågor är nyckelfrågor inte bara hos NIB, utan också hos NIB:s kunder, av vilka några presenteras på de följande sidorna.

Jón Sigurðsson
Juli 2002

HUVUDKONTOR

Fabiansgatan 34
PB 249
FIN-00171 Helsingfors
Finland
Telefon +358 9 18 001
Telefax +358 9 1800 210

ÖVRIGA KONTOR

KÖPENHAMN

Landgreven 4
DK-1301 København K
Danmark
Telefon +45 33 144 242
Telefax +45 33 322 676

OSLO

Dronning Mauds gate 15
(hos Eksportfinans)
N-0119 Oslo
Norge
Telefon +47 2201 2201
Telefax +47 2201 2202

REYKJAVÍK

Kalkofnsvegur 1
(i Seðlabanki Íslands
byggnad)
IS-150 Reykjavík
Island
Telefon +354 5 699 996
Telefax +354 5 629 982

STOCKHOLM

Västra Trädgårdsgatan 11 B
(i AB Svensk
Exportkredits byggnad)
S-111 35 Stockholm
Sverige
Telefon +46 8 613 8525
Telefax +46 8 205 728

SINGAPORE

78 Shenton Way # 16-03
Singapore 079120
Telefon +65 6227 6355
Telefax +65 6227 6455

Clues Gröndren/Bildhuset

4 Nordisk samverkan i toner

TEMA: MILJÖPROJEKT 6-13

6 Miljön i centrum när SSAB investerar

9 Globalt miljöarbete för Norske Skog

12 Fullständig återvinning av aluminium

14 Panorama – skärgård

16 Dags ta ställning till Baltikum

19 Ökad öppenhet i finansiell
rapportering

20 Miljöfrågor aktuella för
finansinstitutioner

22 Nordiska finansgruppen

24 Aktuell

26 NIB i korthet

27 Bokslut 2001

28 Årsredovisningen på egen webbplats

Matti Salmi

Henrik Schütt

Knut Væseth

BULLETIN

NIB:s kundtidning utkommer på
danska, engelska, finska och svenska.

REDAKTION

Jamima Löfström, chefredaktör
Linda Hintze, Gunilla Nyman, Pelagia
Pekonen och Pamela Schönberg

Grafisk form och produktion

Journalistgruppen JG AB, Stockholm
Tryck Nomini, Helsingfors

UTGIVARE

NORDISKA INVESTERINGSBANKEN
Fabiansgatan 34
PB 249
FIN-00171 Helsingfors, Finland
Telefon: +358 9 18 001
Telefax: +358 9 1800 210
Internet: www.nib.int
E-post: info@nib.int

ADRESSÄNDRINGAR

Telefax: +358 9 612 14 17

Omslagsfoto
Ulf Sjöstedt

Håkan Röjder

Orkester Norden är ett samprojekt där alla de nordiska länderna deltar. En av tankarna bakom Orkester Norden är att sprida nordisk musik. I år turnerar orkestern i Kina.

Nordisk samverkan

NORDISKT SAMPROJEKT

Orkester Norden är ett samprojekt mellan flera nordiska musik-kretsar. Bakom orkestern står Norsk musikråd, Lions, Föreningarna Nordens Förbund, Jeunesses Musicales och Nordiska Konservatorierådet. Producent är svenska Rikskonserter. Orkestern får finansiellt stöd av NIB som också är huvudsponsor, Nordiska rådet samt Nordiska musikkommittén, Nomus.

Tanken med Orkester Norden är att föra fram unga musiker och bidra till deras utveckling. Ett annat syfte är att göra den nordiska musiken mera känd.

– **DET ÄR HÄFTIGT, DET ÄR ROLIGT.** De unga musikerna är duktiga, entusiastiska och positiva. ”Säg mig vad jag ska göra och jag gör det”, är deras inställning.

Tongångarna från Chatarina Martinsson går enbart i dur. Hon är Orkester Nordens manager och orkestern personifierad. Det är hon som bildligt sett håller i taktpinnen och ser till att allt som ska göras blir gjort. Det är många bitar som ska på plats och ett stort antal musikinstitutioner har ett finger med i spelet.

– Orkestern är ett nordiskt samarbetsprojekt i alla led, säger Chatarina Martinsson.

Efter provspelningar väljs varje år ett hundratal studerande från de olika musikhögskolorna att ingå i symfoniorkestern. Alla nordiska länder är representerade och också unga balter har deltagit i orkesterturnéerna.

Musikhögskolorna bidrar med musiker och symfoniorkestrarna med framstående instruktörer. Orkestern har också lyckats knyta till sig namnkunniga konstnärliga

ledare som Esa-Pekka Salonen och Paavo Järvi. Varje år läggs ett beställningsverk ut på en nordisk tonsättare.

Viktigt är också nätverket kring orkestern. Där ingår bland andra Lions som ställer upp med stipendier.

– Att spela i orkestern har blivit mer och mer eftertraktat sedan starten för tio år sedan, säger Chatarina Martinsson. Nivån på de musiker som söker till orkestern stiger också.

– **VI HOPPAS ATT VI GER** musikerna en bra orkesterutbildning. De får spela med framstående solister och dirigenter och instrueras av de bästa förmågorna från de stora nordiska symfoniorkestrarna.

Repertoaren ska vara så lockande att det är de bästa musikerna som söker. Den är internationell och varierad och brukar ha ett stort romantiskt verk som extra utmaning. I år står Stenhammar, Sibelius och Sjostakovitj på programmet samt ett uruppförande av den norske komponisten John Persen.

Håkan Røijer

24-årige Nikolaj Viltoft går orkestermusikerlinjen på Det Kgl Danske Musikkonservatorium.

Cecilia Johansson, 23 år, studerar vid Norges musikhögskole i Oslo och medverkar i Orkester Norden för andra året.

i toner

Förra året gick turnén till England och Skottland. Orkestern uppmärksammades i medierna och fick fina recensioner. I år går turen ända till Kina med fyra framträdanden under ett par veckor i juli.

Det blir också konserter på närmare håll, bland annat i Malmö och Köpenhamn. I samband med Nordiska rådets 50-årsjubileum i Helsingfors i oktober framför orkestern en konsert som direktsänds i tv i de nordiska länderna.

Trumpetaren Nikolaj Viltoft från Danmark och violinisten Cecilia Johansson från Sverige ingick båda i orkestern redan förra året och ska även med på årets Kina-turné.

– **ORKESTER NORDEN HAR** betytt mycket för min utveckling, säger 24-årige Nikolaj Viltoft som går orkestermusikerlinjen på Det Kgl Danske Musikkonservatorium. Att bli en god orkestermusiker kräver mycket tid på plats. Jag får också en del tekniska tips och blir allt bättre på att tolka de olika verken.

Även Cecilia Johansson som är 23 år och studerar vid Norges musikhögskole i Oslo anser att hon får ut mycket av sin medverkan.

– Man får bra orkestererfarenhet, även om det är slitsamt med många repetitioner och konserter på så kort tid, säger hon. Jag ser fram emot att åka till Kina och uppskattar också de kontakter med andra musiker jag får genom Orkester Norden.

CHATARINA MARTINSSON som leder arbetet kring orkestern har tidigare arbetat med de stora svenska orkestrarna och vet vad som krävs för att allt och alla ska gå i takt. Hennes engagemang är inte att talmiste på. I närmast lyriska ordalag talar hon om orkestern, musikernas kvalitét och den professionella utbildning de får.

Att Orkester Norden stärker den nordiska samhörigheten tycker Chatarina Martinsson är helt klart.

– Musikerna träffar ungdomar från andra nordiska länder och upptäcker likheter och olikheter när de skapar tillsammans. De lär sig mycket om sina nordiska grannar.

ALLA PARTER SOM samverkar kring Orkester Norden bidrar också till ökad förståelse över nationsgränserna.

Dessutom är orkestern med och sätter Norden på den musikaliska kartan.

– Vem vet, åhörarna kanske vill höra mer av Sibelius. Det är roligt att representera Norden med en orkester som är så bra, säger Chatarina Martinsson. ■

Miljön i centrum när SSAB investerar

– En stor miljömässig framgång.

Så beskriver chefen för SSAB:s koksverk i Luleå Dan Geidemark den stora miljöinvestering som gjordes under förra året. Den reningsanläggning som byggdes beräknas ha reducerat utsläppen av stoft från koksframställningen med fyra femtedelar.

DETTA ÄR SSAB TUNNPLÅT

SSAB Tunnplåt AB ingår i SSAB Svenskt Stål, omsätter drygt 8 miljarder kronor och har 4 400 anställda i Borlänge, Luleå, Finspång och Ronneby. Dotterbolag finns i Finland och Danmark samt ytterligare några länder i Europa. SSAB Tunnplåt är Nordens största tillverkare av tunnplåt och en av de ledande i Europa när det gäller utveckling och tillverkning av höghållfast stål. I Luleå har bolaget koksverk, masugn och stålverk. Stålet från stålverket levereras per järnväg till Borlänge, där bolagets anläggningar för valsning och beläggning av tunnplåt är belägna.

SSAB-koncernen är en stor och kontinuerlig stålleverantör till Danmark, Finland och Norge.

SSAB:S DOTTERBOLAG SSAB Tunnplåt AB i Luleå har stått inför stora miljömässiga utmaningar sedan bolaget bildades 1988. Masugnen som framställer råjärn av järnmalm, stålverket som vidareförädlar råjärnet till färdigt stål och koksverket som framställer koks till masugnen – allt handlar om produktion och processer med miljöpåverkan.

Bolaget har arbetat intensivt med kontinuerliga miljöförbättringar, som främst varit inriktade på minskad emission från processerna men också på ökad återvinning. Det senaste året har miljöarbetet framför allt handlat om att minska stoftutsläppen från bolagets koksverk.

En miljon ton kol skeppas årligen till SSAB i Luleå. I koksverkets batteri med 54 stora ugnar omvandlas kol till koks under hög temperatur. Färdig koks trycks sedan ut ur ugnarna för vidare transport till masugnen.

UNDER ÅR 2000 FATTADE företaget beslut om en miljöinvestering för att kraftigt reducera de utsläpp som uppstod när koks trycktes ut från ugnarna. SSAB investerade i en ny maskin för uppsamling av koks från ugnarna, en huv med utsug som samlar upp partiklarna samt en stoftfilteranläggning.

Investeringen möjliggör också att större delen av de emissioner som tas om hand kan återanvändas vid koksningen. Finansi-

eringen ordnades genom ett långfristigt lån från Nordiska Investeringsbanken.

Den nya anläggningen togs i drift i januari i år. Av de kontinuerliga mätningar som görs framgår att bolaget med god marginal nu, vad gäller utsläppen, uppfyller de villkorskrav som finns i bolagets miljötillstånd.

– Vi har fått en stor förbättring av främst arbetsmiljön, säger Dan Geidemark. Merparten av partiklarna som följde med de tidigare utsläppen föll ned över anläggningen.

RIKTVÄRDET SOM GÄLLER för den nya utsugsanläggningen är tio milligram stoft per kubikmeter medan utsläppen nu är mindre än fem milligram per kubikmeter. Det innebär att företaget reducerat stoftemissionen från koksverket med mer än 80 procent jämfört med i fjol, uppger Hans Olsson som är miljöchef för anläggningarna i Luleå.

– Koksverkets ugnar är gamla och ska renoveras under det kommande året och vi tror att de åtgärderna ska leda till att vi klarar av att reducera 90 procent av stoftmängderna, säger Hans Olsson.

SSAB:s miljöarbete styrs av en miljöpolicy med konkreta riktlinjer och mätbara mål. Miljöpolicyen föreskriver att all verksamhet ska bedrivas på ett resurssnålt och effektivt sätt avseende användningen av råvaror, energi och andra naturresurser. Resurs- och energianvändningen liksom

Överst: Utsugshuven har formen av en stor låda. Ovan: Innan reningsanläggningen kom på plats spreds stora mängder stoft i samband med att färdig koks trycktes ut.

150 MILJONER KRONOR TILL MILJÖ-INVESTERINGAR

Nordiska Investeringsbanken har lånat ut 150 miljoner kronor till miljöinvesteringarna vid SSAB:s koksverk i Luleå. Lånet har en så lång löptid som sju år, något som SSAB:s finansdirektör Göran Fritzell värdesätter.

– Eftersom det är stora och mycket långsiktiga investeringar är det viktigt för oss att säkerställa finansieringen för så lång tid som möjligt. Det är svårt att få långa lån till bra villkor på den traditionella marknaden. Det är Nordiska Investeringsbankens styrka att kunna tillhandahålla sådana lån. Alternativet för oss hade varit ett kortare lån till sämre räntevillkor.

Under de senaste fem åren har SSAB investerat i stora process- och miljöförbättringar i masugnen och stålverket i Luleå. Investeringen i koksverket har lett till minskade utsläpp medan investeringen i ny masugn indirekt medför positiva miljöeffekter på grund av effektivare resursutnyttjande.

belastningen på den omgivande miljön minskar och ligger på internationellt sett låga nivåer.

FÖRETAGET HAR OCKSÅ utarbetat miljödeklarationer som har information om vilken miljöpåverkan framställningen av stålprodukterna har. Nu arbetar SSAB även på att införa det internationella miljöstyrningssystemet ISO 14001. Anläggningarna i Luleå beräknas vara certifierade till hösten.

I dag har företaget gjort det mesta av det som är möjligt att göra för att reducera emissioner från processerna, konstaterar miljöchefen Hans Olsson. Att komma till rätta med det buller som drabbat bostadsområden i närheten har också varit prioriterat. I framtiden kommer åtgärderna framför allt att inriktas på att minska utsläppen från tippor och upplag. ■

Håkan Sandberg/Pressens Bild

Globalt miljöarbete för Norske Skog

I Norske Skogs miljöstrategi betonas de faktorer som hänför sig till klimatpåverkan och skogsvård. Ett centralt begrepp i sammanhanget är bärkraftig utveckling.

NORSKE SKOG BILDADES 1989 genom en sammanslagning av flera norska pappersfabriker. På den tiden handlade miljöfrågan huvudsakligen om utsläpp. De koncessioner som staten då beviljade villkorades med så stränga utsläppskrav att Norske Skog fick bygga om samtliga fabriker.

– Det var ett stort språng framåt och ett bra exempel på hur man blir kvitt lokala problem, säger Norske Skogs miljökoordinator Rune Andersen.

Under nittioalet, i takt med Norske Skogs expansion, började miljöarbetet få en allt mer global karaktär. Utsläppen till vatten fortsatte minska. Fokus försköts mer och mer till de frågeställningar som finns kring klimatpåverkan och skogsvård.

År 2000, efter köpet av nyzeeländska Fletcher Challenge Paper, lät Norske Skog skri-

va om sin miljöpolicy. Fletcher Challenge Paper hade fabriker i Nya Zeeland, Australien, Malaysia, Brasilien, Chile och Kanada.

– Mot bakgrund av den utvidgningen var det självklart att försöka tänka i nya banor, säger Rune Andersen.

Att skogsvård börjat betraktas som en så viktig fråga förklarar han med ett ökat intresse för ett bärkraftigt skogsbruk. Skogen är inte bara träd som växer och skördas, utan också en plats där man till exempel kan vandra och jaga.

Bärkraften säkras genom ett certifieringssystem.

– Globalt finns certifieringssystemet FSC (Forest Stewardship Council). Men i Norge har vi många små skogsägare och därigenom en så specifik situation att FSC inte passar, säger Rune Andersen. ►

» Medan betoningen i miljöarbetet i dag ligger på klimatpåverkan och skogsbruk, kan bruket av kemikalier bedömas bli en viktig fråga i framtiden. «

Knut Våderb

Träförädlingskoncernen Norske Skog är världens näst största producent av tryckpapper, med produktion i femton länder.

FAKTA OM NORSKE SKOG

Träförädlingskoncernen Norske Skog är världens näst största producent av tryckpapper. År 1990 återfanns företagets fabriker utslutande innanför Norges gränser. I dag producerar koncernen papper i femton länder på fem kontinenter.

– Vi ser oss som det mest globala företaget i branschen, säger Jarle Langfjæran, som ansvarar för koncernens investerarelationer.

Tillväxten har skett genom företagsköp. Det senaste, och största, var köpet av nyzeeländska Fletcher Challenge Paper år 2000. Det var det största företagsförvärv ett norskt företag någonsin har gjort.

NIB har haft ett långvarigt och gott samarbete med Norske Skog och dess norska fusionspartners. Sedan slutet av 1970-talet har banken betalat ut tolv lån, av vilka det senaste gäller finansieringen av returfiberanläggningen vid pappersfabriken i Skogn i Norge. Anläggningen är dimensionerad för att ta emot 170 000 ton returpapper per år, vilket är 70 procent av den återvinningsbara volymen returpapper i Norge.

Norske Skog

Norske Skogs internationella expansion har gått snabbt. Anläggningarna ovan är belägna i Norge, bilden överst, Tasmanien, nederst till vänster och Italien, nederst till höger.

- I Norge heter certifieringssystemet Levande skog. Det togs fram i slutet av nittio-talet i ett samarbete mellan pappersindustrin, skogsägarna, myndigheterna och några miljöorganisationer.

Arbete pågår för att jämkna de två systemen.

I NORSKE SKOGS MILJÖPOLICY sägs att företaget ska prioritera skog som är certifierad.

Gäller det även om det blir dyrare?

– Ja, vi har betalat litet mer för certifierat virke, säger Rune Andersen. Men i dag är detta inte längre någon aktuell problemställning i Norge eftersom allt virke vi köper in kommer från certifierade skogar.

I Norske Skogs miljörapport för år 2001 beskrivs kriterierna i certifieringen närmare. Bland annat handlar det om att bevara och återskapa skogens biologiska mångfald, att säkra skogsekosystemets sundhet och vitalitet, att utveckla skogens ekonomiska resurser och att säkra skogens sociala funktioner.

För att se till att skogsbruket bedrivs på ett seriöst sätt, reser kontrollanter från Norske Skog runt och inspekterar de skogar som levererar virke till koncernens alla fabriker på de fem kontinenterna.

– Vår policy är att ha samma standard överallt. Att införa det kommer emellertid att ta tid, framför allt gäller det fabriker utanför Europa, säger Rune Andersen.

Ett moment i miljöarbetet innebär att ta

ansvar för det som produceras. I Norske Skogs fall är det huvudsakligen fråga om papper för vecko- och dagstidningar.

I BÖRJAN AV NITTJTIOTALET inledde det norska miljödepartementet och Norske Skog ett unikt samarbete för att få igång insamlingen av returpapper. En arbetsgrupp med representanter från myndigheterna, Norske Skog, Norske Avisers Landsforbund, Ukepressens informasjonskontor och Kommunenes Sentralforbund beslutade att det skulle byggas en anläggning för ändamålet.

En sådan uppfördes i anslutning till Norske Skogs fabrik i Skogn och togs i bruk i september år 2000. Det är den enda returfiberanläggning som finns i Norge och den

är delvis finansierad med lån från Nordiska Investeringsbanken.

– I Norge räcker det med en anläggning. Fanns det fler, skulle vi bli tvungna att importera returpapper, säger Rune Andersen.

Han påpekar att miljöarbetet är en väsentlig del i en bärkraftig utveckling och att denna inbegriper en ekonomisk, en miljömässig och en social dimension.

– Medan betoningen i miljöarbetet i dag ligger på klimatpåverkan och skogsbruk, kan bruket av kemikalier bedömas bli en viktig fråga i framtiden. Också den sociala aspekten kan förutses få en allt större plats.

– Redan nu ser vi att företagen börjat ersätta miljörapporten med en *sustainable development report*, säger Rune Andersen. ■

Norske Skogs returfiberanläggning i Skogn är delvis finansierad med lån från NIB.

MOT ASIEN VIA SVERIGE

Fullständig återvinning av aluminium

Återvinningen av aluminium är så effektiv i Finland att aluminium från exempelvis en gammal NMT-basstation kan utnyttjas då man bygger ett nytt 3G-nätverk.

BOLAGET ALTEAMS OY BILDADES då tre företag inom Kuusakoskikonscernens gjuterigrupp fusionerades vid årsskiftet. Strukturförändringarna inom bolaget fortsatte under våren, då Alteams köpte upp sin svenska konkurrent Stilexo Industri AB. Nordiska Investeringsbanken deltog i finansieringen av förvärvet.

Alteams är ett av de finska små och medelstora företag som genom specialisering har utvecklats till ett av de ledande företagen inom sin bransch.

– Återvinningen av råvaror och återanvändningen visar prov på kunnandet inom Kuusakoski. Det här är en verksamhetsmodell som vi hoppas blir allt vanligare, säger biträdande regionchefen Asko Heilala på NIB.

Alteams hör nu till de största nordiska tillverkarna av gjutna aluminiumkomponenter.

– Här har det verkligen hänt en hel del under det gångna halvåret, säger Panu Routila, verkställande direktör för Alteams.

Målet med företagsköpet var att stärka Alteams ställning i Skandinavien och även i Asien. Stilexo äger en fabrik i Kina.

– För att vi ska kunna vara konkurrenskraftiga i Asien måste produkterna tillverkas där.

Stilexos fabrik i Jönköping å sin sida ligger en dag närmare marknaderna i Västeuropa än Finland, fortsätter Panu Routila.

Det ligger i såväl Panu Routilas som ägar-

nas intresse att göra Alteams till ett allt mer internationellt bolag. Alteams har 600 anställda och strävar efter en omsättning på omkring 100 miljoner euro. Panu Routila ser realistiskt på fusioner och företagsköp.

– De är lätta att göra, men en verklig utmaning att verkställa.

ENLIGT ROUTILA LYCKAS en fusion bara om den bygger på förnuft och en bra industriell strategi, som man går in för att förverkliga. Genom att agera lyckas man också anpassa olika företagskulturer till varandra.

– Vid övertagandet ska man inte bara tala abstrakt om att förena företagskulturer, utan sätta i gång med att tillsammans lösa konkreta

frågor. Om detta lyckas, lyckas också integreringen.

Alteams industriella strategi är att producera förädlade gjutna aluminiumkomponenter och att driva ett kundorienterat samarbete.

– I fortsättningen sker kundbetjäningen på ett och samma ställe. Tidigare var kunden ibland tvungen att vara i kontakt med flera olika instanser och två till tre olika personer.

Alteams får sitt råmaterial, återvunnet aluminium, från Kuusakoskiägda Heinola smältverk i sju kilogram stora aluminiumgjutblock. Aluminium har för Kuusakoski varit en speciellt viktig metall, eftersom konscernen kunnat vidareförädla metallen i sina egna gjuterier.

Alteams verkställande direktör Panu Routila (till höger) konstaterar att 2002 har varit ett händelserikt år. Till vänster finansdirektör Matti Tirkkonen.

Matti Salmi

Alteams hör till de största tillverkarna av gjutna aluminiumkomponenter i Norden. I produktionen används återvunnet aluminium.

Alteams tillverkar många olika slags aluminiumkomponenter, aluminiumgjutgods, för telekommunikationsbolag, bil- och elindustri samt tillverkare av sjukhusapparatur. Det kräver att produktionen är så flexibel som möjligt. Det måste gå snabbt att övergå från en produkt till en annan, enligt Routila.

ALTEAMS ALUMINIUMKOMponenter finns bland annat i mobiltelefoner och basstationer. Återvunnet aluminium kan till exempel härstamma från gamla NMT-basstationer och användas i nya 3G-nätverk och i framtiden i 4G-nätverk. På så sätt är återvinningen fullständig.

– Telekommunikationsbranschens volymer har minskat en aning. Å andra sidan händer det mycket där och förändringarna är snabba, analyserar Panu Routila.

De automatiska produktionsprocesserna vid ett modernt aluminiumgjuteri för tankarna närmast till ett högteknologiföretag.

Aluminium är ett utmärkt material så till vida att det är svårt att ersätta med annan metall eller plast.

– **ALUMINIETS VIKTIGASTE** egenskap är formbarheten. Genom att använda gjutfogar kan man spara många arbetsskeden under monteringen, säger Panu Routila.

Andra goda egenskaper förknippade med aluminium är styrkan och att metallen leder värme och ström. I dagens värld är det också viktigt att aluminium är ett väl återvunnet material.

– Kunderna sätter värde på att aluminium har återvunnits. Det är något de kan lyfta fram i sin marknadsföring, precis som vi. ■

KUUSAKOSKI VÄXER FÖR DE GLOBALA MARKNADERNA

Alteams Oy:s moderbolag Kuusakoski Group är ett metallåtervinningsbolag med verksamhet i hela världen. Företaget erbjuder återvinningstjänster och förädlar metallskrot till råvara för industrin. Bolaget minskar årligen avfallet i världen med 120 000 ton. Kuusakoskikoncernen hade i fjol en omsättning på 443,4 miljoner euro och 1 700 anställda.

Kuusakoskis företagsplaneringschef Esko Mustonen är nöjd med det nya bolaget Alteams.

– Vi lyckades strukturera den gamla gjuterigruppens verksamhet ytterligare. Alteams har fått ny potential att tillgodose kundernas behov ännu bättre.

Inom återvinningen har Kuusakoski också genomfört en del andra företagsköp under början av året. Ett återvinningsbolag måste i dag ha en viss storlek för att kunna fungera globalt.

– Det här har länge varit en verksamhet för små familjeföretag. Industrialiseringen, konsolideringen och volymökningen kom i gång sent inom branschen, säger Esko Mustonen om utvecklingen av återvinningssektorn.

Å andra sidan kan också en liten återvinningsanläggning i fortsättningen vara lönsam på ett lokalt plan.

I och med EU-direktiven har det för till exempel internationella elektronikbolag blivit en allt mer krävande uppgift att uppföra återvinningsystem. Också Kuusakoski måste beakta dessa krav då företaget erbjuder olika återvinningstjänster och -produkter.

UNIK MILJÖ

Skärgården är en unik miljö som förutom i Norden endast finns på ett fåtal ställen i världen. Dessa bilder är tagna i Stockholms skärgård av fotografen Claes Grundsten. Han har genom åren gett ut ett femtontal böcker med naturen som tema.

BO GÖRAN ERIKSSON, NIB:S AVGÅENDE STYRELSEORDFÖRANDE:

Dags ta ställning till Baltikum

Jubileet under fjolåret markerade ett viktigt vägskäl för Nordiska Investeringsbanken. Den kapitalbrist som rådde när banken grundades för 25 år sedan finns inte längre. Nationsgränserna utgör inte längre något stort hinder för kapitalets rörlighet.

– **PÅ ETT AVGÖRANDE SÄTT** har de offentliga finansinstitutionernas roll förändrats – och därmed också förutsättningarna för NIB:s verksamhet, säger Bo Göran Eriksson, bankens avgående ordförande.

Ordförandeskapet i NIB innehas i rotande ordning av bankens fem ägarländer. Bo Göran Eriksson har som finländsk representant skött uppdraget 2000–2002 och lämnar nu över till sin styrelsekollega Sven Hegelund från Sverige.

Under Erikssons ordförandetid har en omfattande utvärdering av bankens inriktning gjorts.

Som ett resultat har fokus allt mer förskjutits till Nordens närområden. Det är inte längre så mycket fråga om att bygga

göra en sådan i en av fem länder styrd bank förliknas av Eriksson med att styra en oceanångare.

– Positivt var Finlands ordförandeskap i det nordiska samarbetet under förändringsprocessen. NIB:s strävanden står nära det som uttrycks i handlingsprogrammet för den nordliga dimensionen. Statsminister Paavo Lipponen har personligen haft ett starkt engagemang i arbetet.

Ett givet projekt att nämna är det sydvästra reningsverket i S:t Petersburg. Det kan förväntas ha en betydande positiv inverkan på kväveutsläppen i Östersjön och har rönt stort intresse också hos Sveriges statsminister Göran Persson.

ETT ANNAT FÖREMÅL FÖR aktivitet från NIB:s sida har varit nickelverket Petjenga i Murmanskregionen.

– En väsentlig sak är att NIB i båda dessa projekt engagerat också andra internationella finansieringsinstitut, bland annat Europeiska investeringsbanken EIB och Europeiska återuppbyggnads- och utvecklingsbanken EBRD.

– NIB är i jämförelse ingen stor aktör. Men NIB:s aktivitet har katalytisk effekt, och vi har goda förutsättningar att skapa samarbete. Kan vi presentera kreativa idéer och fungera som föredöme, kan nyttan bli avsevärt större än den som mäts i strikt ekonomiska insatser.

» Tänkesättet har förändrats. Hindren mellan länderna uppfattas inte längre som så stora, man har en avsevärt större förståelse och tilltro till varandra. «

upp ett välstånd i Norden – i stället riktas intresset i allt högre grad mot nordvästra Ryssland, Baltikum och Polen, på sikt kanske också Vitryssland och Ukraina.

– Det är från nordisk synpunkt angeläget att dra in dessa länder i välståndsspiralen, också i politiskt och demokratiskt avseende, säger Bo Göran Eriksson.

Kursändringen är betydande – och att

Fortfarande är NIB en hörnsten i det nordiska samarbetet och de ideologiska banden till de nordiska länderna starka. Och banken får ofta bevis för att det är så politikerna vill ha det, säger Eriksson.

ÄNDÅ HAR FÖRUTSÄTTNINGARNA för det nordiska samarbetet förändrats genomgripande under de senaste tio åren.

– Det har skett en oerhört stark integration av ekonomin. En viss paradox ligger i att detta i så hög grad är en effekt av händelser utanför Norden. När EFTA bildades, tog den nordiska handeln fart. Med Europeiska unionen tog integrationen ett rejält steg framåt.

– Med den här utvecklingen har tänkesättet förändrats. Hindren mellan länderna uppfattas inte längre som så stora, man har en avsevärt större förståelse och tilltro till varandra.

Kulturskillnaderna – vilken betydelse har de?

– Med erfarenhet av internationellt samarbete under 30 år ser jag förstås att attityder och åsikter ofta är kulturbaserade. Kulturskillnader kan i vissa lägen utgöra ett besvärligt hinder.

I NIB:s styrelse med tio ledamöter är kulturtillhörigheten dock inte något stort problem.

– I en så liten krets börjar man snart se varandra som individer. Däremot ska man ha klart för sig att representanterna i en

Under Bo Göran Erikssons ordförandeskap har fokus i allt högre grad kommit att ligga på länderna öster om Östersjön. Att förbättra deras förutsättningar att skapa ett välfärdssamhälle – det är en prioriterad uppgift för banken i dag, säger han.

internationell organisation i viss utsträckning företräder sina regeringar. Det finns med i outtalad form.

– Linjefrågor kan inte styras av enskilda länder. Det måste finnas en grundläggande enighet om dem. Och för att lyckas med det, måste taktiken vara att engagera politikerna så långt det går, säger Bo Göran Eriksson.

En central förklaring till NIB:s framgång är den AAA-rating som gör att banken kan låna upp pengar på villkor som vida överträffar det som är möjligt för bankens låntagare, såväl enskilda utvecklings- och transitionsländer som företag. ►

– Jag har alltid fyra, fem böcker på gång parallellt, säger Eriksson. Vid tidpunkten för denna intervju bland annat Norman Mailers bok om Lee Harvey Oswald och en bok om Hogland, en ö i Finska viken.

» Kanske kravet på soliditet till och med varit väl högt. «

- Numera beviljar NIB lån också till kommunala investeringar, till exempel till kommunal elproduktion. Ett nyckelord är intermediärer – utlåningen går via banker vidare till småföretag.

En annan väsentlig utgångspunkt är NIB:s solida kapitaltäckning.

– Kanske kravet på soliditet till och med varit väl högt. Vår strävan har därför varit att öka lånevolymen – alltså att ta en något större risk. Det får inte bli så att pengar bara samlas på hög.

I förhållande till de stora volymerna och komplexa projekten är NIB:s personalstyrka på omkring 140 personer mycket modest. Bo Göran Eriksson uttrycker sin hållning så här:

– Om vi inlåter oss i mer komplicerade förhållanden, till exempel i Ryssland, behöver vi vara öppna för en viss utökning av bankens personal.

Vad är du nöjdast med från din ordförandeperiod?

– Att banken aktivt sökt nya vägar och att förändringsarbetet vunnit respons i styrelsen och hos ägarna.

En fråga att snarast ta ställning till är NIB:s förhållande till de baltiska länderna. Bland annat har den konservativa gruppen i Nordiska rådet föreslagit att länderna ska kunna beviljas medlemskap i rådet.

– En ännu naturligare fråga gäller faktiskt

baltiskt medlemskap i NIB. Vi kommer att stöta på den frågeställningen snart, senast när de baltiska länderna blir medlemmar i EU och EIB, vilket kan ske så tidigt som 2004.

– Det här aktualiserar i högsta grad frågan: Vad är Norden? Är det det klassiska begreppet vi ska utgå ifrån eller det geografiska? Ser vi på balterna som anförvanter eller inte?

Detta berör också språkfrågan. Vilket språk ska användas i banken om fler länder involveras?

– Det är en fråga som säkert kommer att uppstå. Frågans art är sådan att den borde kunna väcka intresse på högsta politiska nivå i Norden. På det rent tekniska planet skulle en sådan breddning av bankens bas inte vara någon stor sak. De baltiska länderna är små och skulle inte nämnvärt förändra den finansiella strukturen i banken. Så det här är till avgörande del en politisk fråga.

– Mitt ”testamente” som styrelseordförande skulle kunna vara en uppmaning att på allvar ge sig in i den här problematiken. Tas ett initiativ inte relativt snart, samtidigt som processen mot ett baltiskt EU-medlemskap framskrider, kanske fönstret för de nordiska länderna stängs, säger Bo Göran Eriksson. ■

BO GÖRAN ERIKSSON PROFFS I HANDELSPOLITIK

Bo Göran Eriksson är jurist och vicehäradshövding, men har under mer än trettio års yrkesverksamhet varit engagerad främst i handelspolitiska uppdrag.

Ämnet europeisk integration studerade han så tidigt som 1966–1967 vid Europainstitutet i Amsterdam. Temat har senare följt honom under hela hans karriär, exempelvis på finska utrikesministeriets handelspolitiska avdelning, och på EFTA. Som överdirektör på handels- och industriministeriets marknadsavdelning har Eriksson senare under lång tid ansvarat för bland annat europeiska integrationsfrågor, konkurrens- och konsumentfrågor, turism och exportfrämjande.

Bland Bo Göran Erikssons många internationella uppdrag kan nämnas medlemskap i Finlands delegation i förhandlingarna inför landets inträde i Europeiska unionen 1992–1994. Också nationellt är Eriksson mångsidigt engagerad, bland annat som ordförande i Centralen för turistfrämjande.

En uppgift han prioriterat det senaste året gäller en ny strategi för turistfrämjandet.

– Den nya tekniken håller på att snabbt förändra branschen. Resebroschyrernas tid är snart förbi – i stället övertas deras roll av call centers och Internet.

– Sökvägarna på Internet fungerar inte bra i dag för en vanlig konsument som söker information om resmål och resvägar. Det finns ett stort behov av ett enhetligt europeiskt system för hela resebranschen, säger Bo Göran Eriksson.

Frågan är nu under utredning på högsta europeiska nivå, hos EU:s kommissionär för IT-frågor Erkki Liikanen. På Bo Göran Erikssons initiativ.

Ökad öppenhet i finansiell rapportering

Henrik Schütt

På NIB har den nya räkenskapsstandarden varit hela bankens projekt sedan våren 2000. Bland annat redovisnings- och finansavdelningarna har arbetat tätt samman. På bilden möts sittande från vänster Stina Kontro, Marja Tikka, Joneta Danielsson och Bo Heide-Ottosen. Stående Torben Nielsen (t.v.) och Kaare Andersen.

DE KRAV SOM STÄLLS på företags finansiella rapportering har skärpts. För många är det aktuellt att övergå till en ny redovisningsstandard. Övergången till en ny standard är dock en omfattande process som kräver långa förberedelser på varje företag. Därför gäller det att börja i tid.

NIB tillämpar sedan 1994 redovisningsstandarderna *International Accounting Standards*, IAS. Som första bank i Norden tillämpar NIB för räkenskapsåret 2001 också IAS 39 med nya principer för behandling av finansiella instrument. Banken har valt att tillämpa en internationellt vedertagen redovisningsnorm som samtidigt är nationellt neutral för de nordiska länderna.

IAS-PROJEKTET PÅ NIB har haft karaktären av en pionjärsinsats som inte gällt enbart redovisningsfunktionen i banken. Också finansavdelningen, riskstyrningen, IT-avdelningen och bankens ledning har varit engagerade i arbetet. Det har varit

fråga om hela bankens gemensamma projekt där utmaningarna varit många. I bankens IAS-arbetsgrupp har CGR-revisorn Marja Tikka från Ernst & Young medverkat som extern expert.

NIB:s redovisningschef Stina Kontro menar att projektet både har varit intressant och givande, men samtidigt krävande.

– Den nya standarden har krävt skräddarsydda lösningar för NIB. Problemet har varit att en etablerad praxis på området har saknats, säger hon. Det har varit en speciell utmaning att vara en av de första att uppgöra bokslut enligt IAS, inklusive IAS 39, och våra lösningar kommer att väcka intresse hos andra som förbereder en övergång.

Alla europeiska börsbolag ska enligt EU-beslut följa IAS senast 2005, i vissa fall är övergångstiden senast 2007. Målet är att öka öppenheten i bolagens informationsgivning och öka jämförbarheten. IAS-bokslutet ska ge läsarna en klarare bild av före-

tagets lönsamhet och dess risker. Alla redovisningsrapporter, inklusive delårsrapporter, ska upprättas enligt IAS.

TILLÄMPNINGEN AV IAS 39 innebär i huvudsak en ändrad behandling av derivatkontrakten, som år 2001 värderas till verkligt värde (*fair value*).

Enligt Stina Kontro är effekterna av IAS 39 på NIB:s bokslutssiffror relativt små. Det finns dock en inbyggd volatilitet i de finansiella instrumenten som nu visas mera öppet än tidigare. IAS 39 tillåter säkringsredovisning och för NIB innebär detta att resultateffekterna minimeras.

– IAS ökar också notuppgifternas värde i bokslutet. Vi har valt att redogöra för IAS 39-effekterna på ett åskådligt sätt som separata poster i bokslutstabellerna, säger Joneta Danielsson från bankens redovisningsavdelning. Det nya bokslutet avspeglar snarare det aktuella, gällande läget, medan siffrorna i tidigare bokslut angav historiska värden.

EN AV NYCKELPERSONERNA i projektgruppen är Marja Tikka. Hon är en av de främsta experterna på IAS i Norden.

– IAS-projektet inom NIB har utfallit väl, mycket tack vare noggranna förberedelser som påbörjats i tid, säger hon. För företagen gäller det att inse att det är ett omfattande arbete att övergå till en ny bokslutsstandard. Samtidigt är ett stort projekt som detta fruktbart för hela organisationen eftersom det leder till ökad förståelse för de övriga funktionerna.

Marja Tikka får medhåll av Torben Nielsen och Kaare Andersen på bankens finansavdelning.

– Finansfunktionen ser hur de transaktioner som görs avspeglar sig i bokslutet. Och redovisningsavdelningen tillägnar sig ett helt nytt tänkesätt med redovisning och rapportering enligt verkliga värden. Allt detta gynnar och stärker banken resursmässigt. ■

Miljöfrågor aktuella för finansinstitutioner

En grundlig miljöanalys av ett projekt är något som ligger både i låntagarens och långgivarens intresse. En välgjord bedömning av miljökonsekvenserna sparar pengar och minskar riskerna för kreditförluster. Det här konstaterades under ett miljöseminarium som NIB arrangerade i Köpenhamn under våren.

TIO PROCENT TILL INTERMEDIÄRER

Av NIB:s utlåning i Danmark under år 2001 gick cirka tio procent till finansiella intermediärer, jämfört med sju procent för hela banken. Utlåningen till finansiella intermediärer i Danmark har stadigt ökat sedan mitten av 1990-talet, och i slutet av 2001 uppgick de utestående lånen till cirka 120 miljoner euro.

ETT PROJEKT SOM INTE genomgått utvärdering av miljörisker kan stå både låntagaren och långgivaren dyrt. Max L. Jepsen från Advokatkontoret i Juelsminde och NIB:s miljöanalytiker Roland Randefelt gav under seminariet exempel på miljörisker i utlåningsverksamheten. Då ett företag köper en tomt gäller det bland annat att undersöka vad som tidigare gjorts på tomten. Om där till exempel funnits en läckande oljetank som förorenat jorden, kan köparen tvingas bära ansvaret för saneringen och räkningen kan uppgå till flera hundra tusen danska kronor. För banken finns risken för kreditförlust. På grund av ersättningsansvaret ligger det både i bankens och låntagarens intresse att utreda tomtens historik innan lån beviljas och avtal ingås.

NIB ARRANGERADE MILJÖSEMINARIET i Köpenhamn för sina danska och svenska

intermediärer för att presentera sin miljöpolicy och diskutera miljöfrågor i utlåningsverksamheten. Finansiella intermediärer är lokalbanker och regionalinstitut som vidarelånar NIB:s medel. NIB har i flera år arbetat med miljöfrågor inom ramen för vissa givna principer. De finns nu samman-

» Få regionalbanker har en lika detaljerad miljöpolicy som NIB har. «

ställda i en miljöpolicy, ett officiellt dokument som styr NIB:s utlåningsverksamhet vad gäller miljön.

– Det är första gången NIB arrangerar ett sådant här seminarium för sina danska och

Pamela Schönberg

Roskilde Bank är en av de intermediärer som NIB samarbetar med i Danmark. Från vänster: Henrik Michaelsen, biträdande regionchef på NIB, Knud Nielsen, kreditchef på Roskilde Bank, och Per Klaumann, regionchef för Danmark, NIB.

svenska samarbetspartners inom banksektorn. För oss är det viktigt att berätta för de finansinstitutioner vi samarbetar med att vi betonar miljöfrågor. Dessutom fick vi ett tillfälle att presentera vår miljöpolicy. Få regionalbanker har en lika detaljerad miljöpolicy som NIB har, så vi ser gärna att de tar idéer från vår, säger Per Klaumann, NIB:s regionchef för Danmark.

ROSKILDE BANK ÄR EN av de största finansiella intermediärerna som NIB samarbetar med i Danmark. Hittills har NIB:s lån till Roskilde Bank framför allt gått till miljöfrämjande projekt.

– Genom NIB:s låneramar har vi bland annat finansierat projekt inom avfallsinsamling och avfallshantering i Roskilde kommun med omnejd, och en del projekt har gällt vindkraft, berättar kredit-

chef Knud Nielsen. Miljön blir en allt viktigare aspekt i de projekt vi finansierar, fortsätter han.

NIB UPPMUNTRAR sina intermediärer att beakta miljöaspekter i alla projekt och speciellt i de projekt som finansierats med NIB:s medel. Det här är också en av punkterna i NIB:s miljöpolicy. ■

Förutom av Max L. Jepsen och Roland Randeft hölls anföranden av Nils Thorsen från Ernst & Young om hur företags miljöuppgifter kan bekräftas med en miljö due diligence, av Charlotte Thy från danska miljöstyrelsen om miljöredovisning och av Else Nyvang Andersen från LD (Lønmodtagernes Dyr-tidsfond) om miljöaspekter som en faktor vid investeringsbeslut.

HÖRNSTENAR I NIB:S MILJÖPOLICY

Miljöfrågorna utreds i varje låneansökan

Miljörisker och miljöansvar förekommer i alla investeringsprojekt. Utvärdering av miljöaspekter är en viktig del i beredningen av alla projekt som NIB prövar för eventuell finansiering. Enligt en fastlagd miljörutin ska miljöaspekterna utredas vid varje enskilt kreditbeslut.

Miljöinvesteringar gynnas

NIB gynnar aktivt investeringar som direkt eller indirekt minskar utsläpp eller andra miljöproblem. I samband med projektvärderingen tillmätts positiva miljökonsekvenser särskild vikt. NIB prioriterar miljöinvesteringar som reducerar gränsoverskridande miljöföroreningar i Norden och dess närområden.

Miljölagstiftning och internationella avtal gäller

Alla projekt som finansieras av NIB ska alltid följa projektlandets miljölagstiftning och tillämpliga internationella miljökonventioner och -standarder samt ha alla nödvändiga miljötillstånd. NIB deltar inte i finansiering av projekt som med sannolikhet står eller kommer att stå i konflikt med sådana tillämpliga regler eller standarder, eller som i övrigt inte fyller NIB:s krav på ett miljömässigt acceptabelt projekt. NIB kan vid behov kräva en miljökonsekvensbeskrivning av ett projekt i de fall då nationella regelverk är otillräckliga.

Miljöaspekterna beaktas

Då NIB lånar ut medel till finansiella intermediärer verkar NIB för att dessa beaktar miljökonsekvenserna och miljöriskerna i de projekt man finansierar i allmänhet och under NIB:s låneramar i synnerhet.

Miljöpolicyen består av sammanlagt nio punkter och finns i sin helhet på NIB:s webbplats:

www.nib.int/se/1_envir.html

Jesper Andersen

Mekong Enterprise Fund ska bidra med finansiering av företag i Mekongregionen. Mekongfloden är en viktig transportled för de producerande företagen.

NDF deltar i investeringsfond i Sydostasien

Genom stöd till små och medelstora företag vill Mekong Enterprise Fund öka arbetstillfällena för de fattiga i Sydostasien. Investeringarna ska göras i arbetskraftsintensiva företag och uppmuntra metoder för effektivare råvaruanvändning.

NDF HAR BESLUTAT ATT delta i Mekong Enterprise Fund, MEF, med huvudsäte i Ho-Chi-Minh-City i Vietnam. MEF är en investeringsfond som ska arbeta i tre länder i Sydostasien: Laos, Kambodja och Vietnam. De här länderna fäster allt större vikt vid den privata sektorns betydelse som drivkraft för ekonomisk och social utveckling. En svag finansiell sektor begränsar en gynnsam utveckling vilket främst drabbar de små och medelstora företagen. MEF ska därför inrikta sig på att ge finansiellt stöd till just denna del av näringslivet.

Asiatiska utvecklingsbanken, ADB, har tagit initiativ till Mekong Enterprise Fund. NDF:s investering är 4 miljoner US-dollar. Finnfund i Finland deltar också i finansieringen av MEF. Finnfunds och NDF:s medverkan innebär en stark nordisk närvaro i fonden.

MEF ska i första hand förmedla finansiering i form av eget kapital till små och

medelstora företag i Mekongregionen. Investeringarna ska göras i företag som är aktiva inom arbetskraftsintensiva sektorer. MEF kommer också att fokusera på företag som kan introducera bättre och effektivare råvaruanvändning.

MEF har som mål att skapa arbete för utbildad arbetskraft som ofta tillhör den fattigaste delen av befolkningen. Avsikten är att skapa ett ekonomiskt och socialt skyddsnät för de anställda och deras familjer. I fattiga länder som Laos, Kambodja och Vietnam är de små och medelstora företagen i närheten av existerande marknader och råvarukällor ofta de enda sysselsättningsmöjligheterna för ekonomiskt och socialt sämre lottade män och kvinnor.

MEF kommer också att bidra till att stödja regional utveckling i de tre länderna och främja företag i de områden där fattigdomen är störst. Fondens verksamhet beräknas pågå i tio år. ■

Nordiska Utvecklingsfonden (NDF) kan utan krav på statsgaranti ge finansiellt stöd till aktiviteter inom den privata sektorn i utvecklingsländer. Insatsområdena omfattar direkta investeringar med särskilt fokus på infrastruktur, kreditlinjer samt deltagande i riskkapitalfonder.

www.ndf.fi

Lån och utbildning kombineras för renare produktion

Med hjälp av ökad kunskap vill NEFCO väcka intresse för renare produktion hos företag i Baltikum och Ryssland. Ett träningsprogram har initierats för att ta fram affärsplaner för miljövänliga projekt.

NEFCO:S REVOLVERANDE låneram för renare produktion – Cleaner Production – erbjuder förmånlig finansiering för projekt i Baltikum och nordvästra Ryssland. Låneramen uppgår till 50 miljoner danska kronor och de enskilda lånebeloppen är mellan 50 000 och 200 000 euro.

Lån beviljas för investeringar som leder till ekonomiska och miljömässiga inbesparingar, så att investeringen tjänas in på högst tre år. Lånen återbetalas på högst fyra år. NEFCO har hittills godkänt cirka trettio industriprojekt, som har tagits fram i samarbete med företag och lokala Cleaner Production-centrum, de flesta i Litauen.

För att öka intresset för renare produktion också i Estland och Lettland har NEFCO initierat ett träningsprogram för konsulter och projektutvecklare. Målet är att ta fram och utveckla projekt för renare produktion. Programmet genomförs under år 2002 i samarbete med norska och finska miljömyndigheter och består av tre avsnitt, varav ett i varje baltiskt land. Varje avsnitt är tre dagar långt.

Intresset för programmet har varit stort, och ett trettiotal konsulter tar del i det. Det norska konsultföretag som leder träningsprogrammet har utvecklat en modell för att ta fram affärsplaner för projekt. Idén är att deltagarna ska utveckla ett konkret projektförslag i form av en detaljerad affärsplan. En väsentlig del i affärsplanen är information om vilka positiva miljöeffekter investeringen har, information om övriga inbespa-

Valeris Kildisov

Baltiska företag har möjlighet att investera i renare produktion genom NEFCO:s nya låneram. Möbelfabriken Kauno Baldai i Kaunas, Litauen, har genom förnyat ventilationssystem kunnat reducera energiförbrukningen och utsläppen av damm och koldioxid till luft.

ringseffekter som projektet medför, och en enkel lönsamhetsberäkning.

Det är meningen att informationen ska kunna användas som beslutsunderlag inom projektföretagets ledning och inom NEFCO. Som ett direkt resultat av träningsprogrammet räknar NEFCO med att ta emot ett tiotal låneansökningar för finansiering av investeringar som bidrar till renare produktion, och därmed minskade utsläpp i Östersjöområdet. ■

Nordiska Miljöfinansieringsbolaget (NEFCO) finansierar miljöprojekt i de central- och östeuropeiska länderna. Både privatsektorprojekt och projekt inom kommunsektorn finansieras. NEFCO deltar med såväl aktieinvesteringar som lån.
www.nefco.org

Avloppsreningsprojekt i S:t Petersburg tar viktigt steg framåt

I maj undertecknade SWTP Construction Oy, ägt av byggbolagen NCC, Skanska och YIT och det ryska projekt företaget Nordvod, ett kontrakt om att färdigställa det sydvästra avloppsreningsverket i S:t Petersburg. Det här innebär att projektet tar ett stort steg framåt. Nordvod ägs av de tre byggföretagen, stadens vatten- och avloppsbolag Vodokanal och NEFCO.

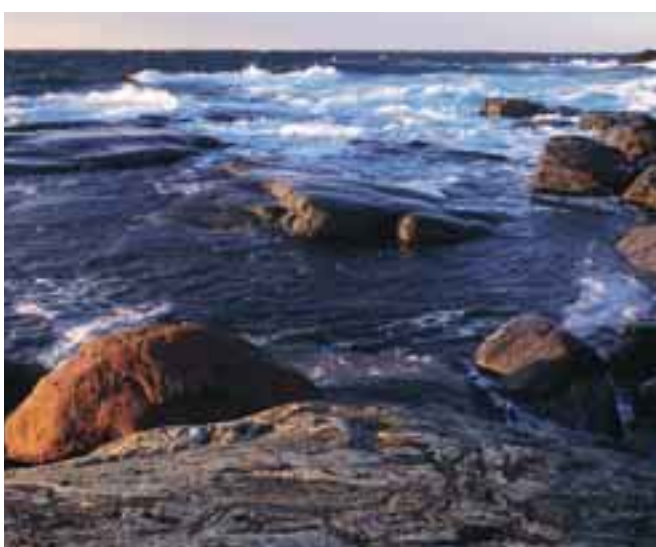
Byggnadsarbetena ska enligt planerna börja i höst och vara färdiga år 2005. När reningsverket står färdigt kommer avloppsvattnet från nästan en miljon invånare att renas. Avloppsvattnet rinner nu orenat ut i Finska viken. Bygandet av reningsverket är det längst framskridna projektet inom ramen för den nordliga dimensions miljöpartnerskap (NDEP). ■

Henrik Schütt

NDEP-arbetsgruppen inom NIB. Sittande från vänster Oddvar Sten Rønsen, Heidi Syrjänen, Martin Relander, Christer Björklund. Stående Roland Randefelt och Tord Holmström.

Clas Grunsten/Bildbyrå

Miljöpriset kommer att överlämnas till HUDF under världsvattenveckan i Stockholm.

Litauiska HUDF får svenskt miljöpris

Den litauiska statsägda stiftelsen HUDF (Housing and Urban Development Foundation) har tilldelats det svenska miljöpriset Swedish Baltic Sea Water Award 2002 för sina insatser för att bevara miljön i Östersjön och Litauen. HUDF:s uppgift är att säkra finansieringen och genomförandet av kommunala infrastrukturprojekt i Litauen. Projekt som stiftelsen deltagit i har till exempel gällt rening av avloppsvatten och energieffektivisering. Via projekten har HUDF bidragit

till att utveckla en finansieringsstruktur för kommunala miljö- och energiprojekt. NIB har genom låneramar till HUDF varit med om att finansiera bland annat ett energieffektiviseringsprojekt där över 100 skolor renoverades (se Bulletin december 2001). Miljöpriset kommer att överlämnas till HUDF i samband med den årliga världsvattenveckan i Stockholm i augusti. ■

Mer lån till kvinnliga företagare

Genom nya låneramar ska NIB återigen stödja företagarkvinnor i Estland och Litauen. NIB har beviljat en estnisk bank och två litauiska banker lånefaciliteter på upp till en miljon euro för finansiering av små och medelstora företags projekt som befrämjar kvinnligt företagande.

Låneramorna samfinansieras med Europarådets utvecklingsbank (CEB). Avsikten är att på hösten även undersöka om det finns behov för en ny låneram i Lettland. Lånen till Litauen ingår i ett större samarbetsprogram som utrikesministeriet i Finland har initierat för kvinnligt företagande. Det finska utrikesministeriet bidrar också med tekniskt bistånd som via NIB och CEB kanaliseras till banker och företagare som deltar i programmet.

De aktuella låneramorna är en fortsättning på de låneprogram som estniska Sampo Pank, tidigare Optiva Bank, litauiska Sampo Bankas, tidigare Lithuanian Development Bank, och lettiska Hansabanka beviljades hösten 1999. De tidigare låneprogrammen var en följd av en projektidé som NIB introducerade på konferensen "Kvinnor och demokrati" i Reykjavík samma år. Låneprogrammen, som väckte stor uppmärksamhet och utnyttjades till fullo redan under år 2000, omfattade sammanlagt 44 projekt i Estland, Lettland och Litauen. Lånen gick till företag inom bland annat tandvård, apoteksverksamhet, möbeltillverkning, keramikproduktion och utbildning. ■

I Japan har NIB gjort emissioner på Uridashi-marknaden.

UPPLÅNING

Stark efterfrågan i Japan

Den japanska kapitalmarknaden har varit den viktigaste finansieringskällan för NIB under början av år 2002 med en över 50 procents andel av den totala upplåningen. Japanska yen utgjorde 29 procent av den totala upplåningen. I Japan har NIB också gjort emissioner riktade till allmänheten på den så kallade Uridashi-marknaden, som har varit mycket aktiv under årets fyra första månader. På Uridashi-marknaden emitterade NIB totalt 174 miljoner australiensiska dollar, 104 miljoner amerikanska

dollar och 105 miljoner euro.

Övriga större emissioner gjordes i Hongkong-dollar på en miljard, motsvarande cirka 150 miljoner euro, och i taiwanesiska dollar på 5 miljarder, motsvarande cirka 165 miljoner euro.

Under årets fyra första månader har banken lånat upp medel motsvarande cirka 1 203 miljoner euro på de internationella kapitalmarknaderna. Det här utgör cirka 40 procent av bankens totala upplåningsprogram för året. ■

Nomaan
ul Haque

Markus
Rosenström

Friðrik
Andersen

Karl-Johan
Lehtinen

Arnthor
Thordarson

Anneli
Holmberg

PÅ NYA POSTER

Seija Hallavo (FIN) har utnämnts till biträdande direktör och fortsätter som avdelningschef för bankens IT-avdelning.

Nomaan ul Haque (UK) har anställts som projektchef på IT-avdelningen och kommer främst att utveckla nya IT-system inom banken.

Sigurður Ingólfsson (IS) har utnämnts till handläggare på internationella avdelningen, region Central- och Östeuropa, inom projektorganisationen för NDEP. Han kommer från NIB:s riskstyrningsavdelning.

Markus Rosenström (FIN) har anställts som teknologichef på IT-avdelningen. Han kommer närmast från Modirum Oy.

Johan Wallin (FIN) har utnämnts till ställföreträdare för avdelningschefen för analysavdelningen, under den tid avdelningschefen **Oddvar Sten Rønsen** (N) leder bankens projektorganisation för NDEP.

På bankens finansavdelning har **Jón Thorsteinsson** (IS) och **Patrik Wainio** (FIN) befordrats till senior portföljförvaltare, och **Magnús Thór Ágústsson** (IS) till senior finansanalytiker.

NORDISKA FINANSGRUPPEN

Friðrik Andersen (IS) har tillträtt tjänsten som Manager, Project Administration, på NEFCO:s enhet för projektadministration. Han kommer närmast från det isländska bolaget Össur.

Karl-Johan Lehtinen (FIN) har anställts som Senior Manager, Environmental Affairs, på NEFCO. Han har tidigare arbetat inom Finska Miljöforskargruppen.

Elisabet Paulig-Tønnes (FIN) har utnämnts till Senior Manager, Project Administration, på NEFCO:s enhet för projektadministration.

Arnthor Thordarson (IS) har tillträtt tjänsten som regionchef för region Afrika på NDF. Han har tidigare tjänstgjort på bland annat Landsbanki Íslands och EBRD i London.

Anneli Holmberg (FIN) har anställts på Nopef som regionchef med huvudinriktning på isländska och danska företag. Hon kommer närmast från Ericsson i Finland.

Detta är NIB

Nordiska Investeringsbanken (NIB) finansierar privata och offentliga projekt som prioriteras i de nordiska länderna och av låntagarna. Banken finansierar projekt både i och utanför Norden.

NIB är en multilateral finansieringsinstitution, som ägs av de fem nordiska länderna och drivs enligt sunda, bankmässiga principer. Ägarna utser ledamöterna i bankens styrelse och kontrollkommitté.

Bankens verksamhet styrs av en överens-

kommelse mellan de fem nordiska länderna, samt därtill anslutna stadgar.

NIB erbjuder sina kunder långfristiga lån och garantier på konkurrenskraftiga, marknadsmässiga villkor. Banken anskaffar medlen för sin utlåning genom upplåning på den internationella kapitalmarknaden. NIB:s

obligationer åtnjuter högsta möjliga kreditvärdighet, AAA/Aaa hos de ledande kreditvärderingsinstituten Standard & Poor's och Moody's.

NIB har huvudkontor i Helsingfors samt kontor i Köpenhamn, Oslo, Reykjavík, Stockholm och Singapore. Banken har cirka 140 anställda, som kommer från alla nordiska länder. ■

DETTA FINANSIERAR NIB

NIB finansierar investeringsprojekt och projektexport av ömsesidigt intresse för Norden och för låntagarna. Hög prioritet har investeringar som främjar det ekonomiska samarbetet inom Norden. Lån och garantier ges till investeringar som tryggar energiförsörjning, förbättrar infrastruktur eller stöder forskning och utveckling. Hög prioritet har också projekt som förbättrar miljön i Norden och i dess närområden.

NIB kan delta i finansieringen av inkommande direktinvesteringar med sysselsättningsfrämjande effekter i Norden.

NIB finansierar olika internationella projekt såväl på tillväxtmarknaderna som inom OECD-området. Banken ger lån till projekt som stöder den ekonomiska utvecklingen i Nordens närområden samt till investeringar i olika delar av världen som är av ömsesidigt intresse för mottagarlandet och för Norden.

Utöver att ge lån beviljar NIB garantier för projekt som uppfyller bankens villkor.

LÅN I NORDEN

INVESTERINGSLÅN

NIB beviljar medel- och långfristiga investeringslån med en löptid på 5 till 15 år. Lånen beviljas i olika valutor till fast eller rörlig, marknadsmässig ränta och för upp till hälften av projektets totalkostnad.

NIB finansierar projekt inom:

- tillverkningsindustrin, bland annat investeringar i anläggningar
- infrastruktur, satsningar inom energisektorn, samfärdsl, telekommunikation, vattenförsörjning och avfallshantering
- miljöområdet, både inom den privata och den offentliga sektorn
- forskning och utveckling
- gränsöverskridande investeringar, bland annat företagsförvärv
- utländska investeringar i Norden.

REGIONALLÅN

Regionallån beviljas nationella regionalpolitiska kreditinstitut för vidareutveckling av näringslivet i regionalpolitiskt prioriterade områden.

LÅN UTANFÖR NORDEN

Kärnan i NIB:s utlåning utanför Norden är lån under bankens projektinvesteringsslåneordning. Det är långfristiga lån – upp till 20 år – för projekt på tillväxtmarknaderna i Asien, Mellanöstern, Central- och Östeuropa, Latinamerika samt Afrika. Lånen ges företrädesvis till låntagarlandets regering eller en offentlig finansinstitution. Projektinvesteringsslån beviljas även utan statsgaranti, främst till infrastrukturinvesteringar inom privatsektorn. Lån beviljas för upp till hälften av projektets totalkostnad. Lånen

kan användas för finansiering av alla typer av projektkostnader inklusive de lokala kostnaderna. Lånen ges till marknadsmässig ränta och i den valuta som kunden önskar. Hittills har projektinvesteringsslån lämnats för projekt i cirka 40 länder.

NIB beviljar även lån till nordiska företags investeringar – bland annat samriskföretag och företagsförvärv – inom OECD-området och Baltikum.

NORDENS NÄROMRÅDEN

NIB prioriterar finansiering av offentliga och privata infrastruktur- och industriinvesteringar i Nordens närområden. Vidare deltar NIB i finansiering av projekt i Baltikum genom investeringslån till företag som investerar i de baltiska länderna.

Högsta prioritet har offentliga och privata miljöprojekt i Polen, Kaliningradområdet, Estland, Lettland, Litauen samt nordvästra Ryssland (S:t Petersburg, Leningradområdet, Karelen och Barentsregionen). För detta ändamål finns en speciallåneordning, miljöinvesteringsslån (MIL). Projekten ska bidra till att minska miljöbelastningen och därmed också de gränsöverskridande föroreningarna. Miljöinvesteringsslån beviljas på bankmässiga villkor till stater, myndigheter, institutioner och företag. ■

Ökad nyutlåning

År 2001 var framgångsrikt för Nordiska Investeringsbanken. Räntenettet ökade under året till EUR 147 miljoner jämfört med EUR 143 miljoner år 2000. För år 2001 redovisar banken ett överskott på EUR 131 miljoner, mot EUR 130 miljoner året innan.

Nyutlåningen ökade starkt och uppgick under året till EUR 1 661 miljoner, motsvarande siffra för år 2000 var EUR 1 101 miljoner. Det utestående lånebeloppet uppgick vid årets slut till EUR 10 067 miljoner. Bankens nyupplåning motsvarade EUR 2 099 miljoner och den utestående upplåningen uppgick till EUR 12 298 miljoner. Bankens balansomslutning uppgick vid årets slut till EUR 15 024 miljoner. Till bankens ägare föreslår styrelsen en utdelning på EUR 39 miljoner för verksamhetsåret 2001, vilket är samma belopp som utdelningen för år 2000.

NIB GÖR UPP SITT BOKSLUT i enlighet med International Accounting Standards (IAS). För år 2001 tillämpas som ny standard IAS 39 för behandlingen av finansiella instrument.

Kvaliteten på bankens låneportföljer och finansiella portföljer är som helhet betraktad fortsatt mycket god trots konjunktur-

nedgången. Banken har under året konstaterat en kreditförlust om EUR 3,1 miljoner för ett engagemang, för vilket en reservering gjorts redan i föregående års bokslut. Under verksamhetsåret uppgick resultatförda reserveringar för befarade kreditförluster till EUR 0,4 miljoner.

Under året godkände bankens ägare styrelsens förslag om en stadgeändring som ökar bankens ordinarie utlåningskapacitet från EUR 10 miljarder till drygt EUR 12 miljarder.

BANKEN DELTOG UNDER ÅRET i finansieringen av över 60 större investeringsprojekt och låneprogram i Norden. En stor andel av lånen gick till finansiering av gränsöverskridande företagsförvärv och nyetableringar. Tillverkningsindustrin utgör den största sektorn inom bankens nordiska utlåning. Inom energisektorn beviljades lån till investeringar i kraftproduktion, distributionsnät, fjärrvärme och biobränsleanläggningar.

Inom NIB:s internationella utlåning var efterfrågan på nya lån till telekommunikationssektorn fortsatt stark. Transportsektorn ökade också i betydelse. NIB har för närvarande lån till över 30 länder utanför Norden. ■

ÅR 2001 I KORTHET

- gott, stabilt resultat, överskott EUR 131 miljoner, räntenetto EUR 147 miljoner
- utdelning på EUR 39 miljoner till ägarna för år 2001
- stark ökning i nyutlåningen till EUR 1 661 miljoner
- bibehållen hög kvalitet på låneportföljen
- ökning av ordinarie utlåningskapacitet från EUR 10 miljarder till drygt EUR 12 miljarder
- fler lån till energiinvesteringar i alla nordiska länder
- miljöinvesteringar till Nordens närområden i fokus
- Nordliga dimensionens miljöpartnerskap, NDEP, etableras tillsammans med EU-kommissionen och internationella finansinstitutioner

NIB:S NYCKELTAL (EUR miljoner)	2001	2000
Räntenetto	147	143
Överskott	131	130
Utbetalade lån	1 661	1 101
Avtalade lån	1 795	1 026
Nyupplåning	2 099	1 865
Utestående lånestock	10 067	9 288
Utestående upplåning	12 298	11 326
Nettolikviditet	2 641	2 913
Balansomslutning	15 024	13 850
Antal anställda	137	129

Årsredovisningen på egen webbplats

För första gången presenterar NIB sin årsredovisning i elektronisk form på Internet. Innehållet i den tryckta versionen och webbversionen är identiskt.

På årsredovisningens webbplats är det genom sökfunktionen lätt att hitta det man är intresserad av. Det finns också både interna länkar och länkar till NIB:s hemsida.

Noterna till resultat- och balansräkningen är lätta att ta fram – du får fram nottexten i en separat ruta genom att klicka på notens nummer.

Alla sifvertabeller kan laddas ner i Excel-format via länken Ladda ner som excel-tabell.

Liksom den tryckta årsredovisningen finns också

webbversionen på två språk: svenska och engelska. Språklänken finns högst uppe på sidan och vid språkbyte kommer du direkt till samma kapitel som du befann dig i.

På varje sida finns länken Skriv ut detta kapitel, som behändigt skriver ut hela kapitlet. För att skriva ut en pdf-version av hela årsredovisningen väljer du länken NIB:s årsredovisning 2001 (pdf).

ÅRSREDOVISNING <http://annual.nib.int>

NIB:S HEMSIDA <http://www.nib.int>

